

Česká advokátní komora
Kaňkův palác
Národní 16
110 00 Praha 1

K rukám tajemníka JUDr. Petra Čápa

Vážený pane tajemníku,

s odkazem na čl. 10 jednacího řádu sněmu České advokátní komory, ve spojení s čl. 4 odst. 2 usnesení sněmu České advokátní komory č. 3/1999 Věstníku, tímto předkládám dále uvedený pozměňovací návrh k návrhu: „**usnesení Sněmu České advokátní komory o Garančním fondu České advokátní komory**“ (dále jen „**Návrh**“).

Obsah pozměňovacího návrhu:

(A) Čl. 3 odst. 2 Návrhu se mění tak, že zní:

(2) Odvod do Garančního fondu činí

a) 500 Kč, nebo

b) 1 000 Kč, jde-li o úschovu peněžních prostředků, které slouží k úhradě kupní ceny plynoucí z prodeje nemovité věci, která slouží k bydlení podle katastru nemovitostí,

a to za každou úschovu nahlášenou do elektronické knihy úschov podle § 52k zákona o advokacii, nejvýše však 4 000 Kč měsíčně za všechny úschovy nahlášené příslušným advokátem do elektronické knihy úschov v daném kalendářním měsíci.

(B) Čl. 3 odst. 4 Návrhu se mění tak, že zní:

(4) Odvod podle odstavce 2 uhradí advokát nejpozději do patnáctého dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž došlo k nahlášení úschovy do elektronické knihy, a to:

a) prostřednictvím elektronické platební brány, která je součástí zabezpečené zóny Portálu ČAK na webových stránkách České advokátní komory nebo

b) bezhotovostní platbou na příslušný účet Garančního fondu.

(C) Čl. 3 Návrhu se mění tak, že za odst. (4) se přidává nový odstavec, znějící následovně:

(5) Dosáhne-li výše Garančního fondu částky 250 milionů Kč, platba odvodů do Garančního fondu podle čl. 3 odstavce 2 se na 6 měsíců pozastavuje. Jednou za každých šest měsíců od pozastavení odvodů přezkoumá představenstvo, zda výše Garančního fondu poklesla pod částku 250 milionů Kč a pokud ano, může usnesením vyhlášeným ve Věstníku České advokátní komory rozhodnout o obnovení povinnosti odvádět odvody podle čl. 3 odstavce 2; povinnost odvádět odvody podle čl. 3 odstavce 2 se poté obnovuje prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž bylo usnesení představenstva o obnovení povinnosti zveřejněno.

(D) Čl. 9 odst. 1 a 2 Návrhu se mění tak, že zní:

(1) Představenstvo je oprávněno stanovit usnesením vyhlášeným ve Věstníku České advokátní komory další příjmy Garančního fondu. Tento odstavec se neužije, jsou-li odvody do Garančního fondu pozastaveny dle čl. 3 odst. 5.

(2) Představenstvo je oprávněno rozhodnout usnesením vyhlášeným ve Věstníku České advokátní komory o snížení odvodu do Garančního fondu, případně o jeho opětovném zvýšení maximálně do výše uvedené v čl. 3 odstavci 2. Tento odstavec se neužije, jsou-li odvody do Garančního fondu pozastaveny dle čl. 3 odst. 5.

Odůvodnění pozměňovacího návrhu:

Obecně k navrženým změnám

Ačkoliv je původní myšlenka na zavedení Garančního fondu správná, tak původní Návrh představenstva postrádá odůvodnění ve vztahu k navržené výši odvodů do garančního fondu a zejména jakoukoliv analýzu potenciálních dopadů plateb v navržené výši na advokáty poskytující úschovy.

Mechanismus odvodů v Návrhu představenstva je hrubě nespravedlivý ve vztahu k advokátům poskytujícím větší počet „méně objemných“ úschov, zejména v souvislosti s bydlením.

Z čl. 2 odst. 2 Návrhu vyplývá, že vyplacením peněžních prostředků poškozenému není nijak dotčena povinnost advokáta nahradit jím způsobenou škodu, což je zcela správně. Potom, ale nelze k plnění Garančního fondu přistupovat stejnou logikou, jako by se jednalo o obdobu pojištění – tedy čím více někdo určitou činnost vykonává, tím větší „pojistné“ má hradit, neboť je u něj větší pravděpodobnost „pojistné události“. Uvedená logika však u Garančního fondu fungovat nemůže – jednak z důvodu, že se týká pouze náhrad osobám poškozeným trestnou činností advokáta¹ a jednak proto, že osoby odvádějící prostředky do fondu za své odvody nezískávají žádnou obdobu „pojištění“.

Logika čím více úschov, tím větší odvody, tak podle mého názoru nemůže obstát, protože to, že někdo poskytuje větší počet úschov neříká vůbec nic o pravděpodobnosti, že úschovu zpronevěří². Zásadní nespravedlnost takovéto formy plnění garančního fondu lze ilustrovat na jednoduchém příkladu:

Advokát A) poskytne za měsíc dvacet úschov po 5 mil. Kč (v souvislosti s bydlením). Advokát B) poskytne za měsíc jednu stomilionovou úschovu v souvislosti s prodejem závodu. Zatímco advokát A) podle Návrhu představenstva odvede do Garančního fondu ze svých vlastních³ prostředků částku 40.000 Kč, advokát B) částku 1.000,- Kč. Je u advokáta A) větší „šance“, že úschovy zpronevěří? Není. Pak ale nelze žádným rozumným způsobem ospravedlnit, proč by měl advokát A) platit čtyřicetinasobek toho, co advokát B).

¹ a tedy jednáním majícím charakter nejméně hrubé nedbalosti o intenzitě v rovině trestního práva; v naprosté většině (s ohledem na případy z minulosti) však půjde o případy úmyslu přímého či nepřímého;

² což je s ohledem na případy v minulosti primární důvod vzniku Garančního fondu;

³ s ohledem na znění čl. 3 odst. 4 Návrhu představenstva, který váže povinnost odvodu na dobu ještě před realizací samotné úschovy;

S ohledem na absenci jakéhokoliv odůvodnění částek v Návrhu předloženého představenstvem se jeví, že tyto zásadní důsledky pro některé advokáty nebyly jakkoliv brány v potaz. Výše uvedený příklad potom není žádným ilustrativním příkladem – 20 úschov za měsíc ve věci převodů nemovitostí v souvislosti s bydlením, není pro advokáty, kteří se na tuto oblast specializují, výjimečným či nedosažitelným číslem. V případě přijetí nezměněného Návrhu představenstva tak může odvod u některých advokátů specializujících se na převody nemovitostí činit klidně i částky převyšující 100.000 Kč měsíčně.

Tato čísla jsou obzvlášť zásadní při porovnání s výší příspěvku advokáta na činnost Komory za rok 2025 (10.600 Kč za rok) či s odvodem do sociálního fondu Komory (500 Kč za rok). Při porovnání těchto plateb Komore s výší odvodů do Garančního fondu, které by některým z nás hrozily, jde bez přehánění o vyloženě absurdní čísla. Při poskytnutí 20 úschov měsíčně v souvislosti s bydlením tak advokát odvede za rok 480.000 Kč, tedy více než 45 násobek příspěvku na činnost Komory a 960 násobek odvodu do sociálního fondu Komory. To není „odvod“, ale pro někoho až likvidační částka.

Takto zásadní dopad na některé advokáty zjevně vůbec nebyl při schvalování Návrhu vzat v potaz. A přitom jde o dopad, který se může stát pro některé z nás fakticky likvidačním, a bude řadu advokátů zabývajících se poskytováním úschov nutit k upuštění od jejich poskytování.

V případě namítnutí, že se má tento odvod do garančního fondu prostě přenést na klienta, nemůže dle mého názoru takový argument uspět.

Zprv je zde spousta advokátů, kteří v rámci své praxe klientům za samotné poskytnutí úschovy nic neúčtují. Odstranění celého jednoho druhu služby, kterou je bezplatná úschova, by pak bylo zcela nepřiměřeným následkem původního Návrhu, a to tím spíše když takto zásadní následek není v Návrhu nijak rozumně odůvodněn. A nadto by šlo o následek zbytečný s ohledem na to, že účelu sledovaného zřízení Garančního fondu lze dosáhnout i bez takto zásadních a nepřiměřených dopadů.

Zadruhé by logika „přenesme poplatek na klienty“ mohla odůvodnit poplatek v jakékoliv výši, a to bez zkoumání opravdové potřeby takové výše – když dva tisíce, tak proč ne deset tisíc? Nebo dvacet? Klient to přece zaplatí.

Zde opět vystupuje do popředí absence odůvodnění navržené výše odvodů v Návrhu představenstva. Podle údajů Komory bylo v elektronické knize úschov zaevidováno za minulý rok 73.582 úschov (nejvyšší počet byl v roce 2021 – 83.346 úschov⁴). Strážlivým odhadem, i kdyby byly pouze ¾ úschov v roce 2024 úschovami v souvislosti s bydlením, činil by odvod do Garančního fondu částku **128.768.500 Kč**. A to jen za rok 2024.

Pokud činí odhad⁵ celkové výše zpronevěřených úschov za posledních dvaadvacet let půl miliardy Kč, je výše odvodu v Návrhu představenstva nesmyslně vysoká. Navrhovaná výše odvodů nedává smysl ani s odkazem na případ JUDr. Sukové⁶, protože pokud by měly být takto

⁴ https://www.linkedin.com/posts/%C4%8Dak-%C4%8Desk%C3%A1-advok%C3%A1tn%C3%AD-komora_advok%C3%A1tn%C3%AD-%C3%BAschovy-povinnosti-advok%C3%A1ta-activity-7349019813320568832-vKhb/?originalSubdomain=cz

⁵ <https://www.unieadvokatu.cz/celkova-vyse-zpronever-advokatnich-uschov-dosahla-za-poslednich-dvaadvacet-let-podle-verejne>

⁶ pokud snad existuje někdo z nás, kdo tento případ nezaznamenal, tak např. zde: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/hana-sukova-advokatka-stihani/r~9b0676b80e8111eea873ac1f6b220ee8/>

vysoké odvody stanoveny s odkazem na očekávanou náhradu pro její bývalé klienty, tak potom nedává smysl omezující ustanovení v čl. 5 odst. 1 písm. b) Návrhu o maximální výši náhrady 5 mil. Kč na jednu úschovu.

Samotná myšlenka Garančního fondu je přitom zcela správná a ve výsledku může zásadně dopomoci k nápravě značně pošramocené pověsti advokátního stavu. Věřím, že nejsem sám, kdo vidí, že širší veřejnost nás, jako advokáty, z velké části vnímá optikou případu JUDr. Sukové jako „podvodníky“. Proto Garanční fond, který je jedinečný i v porovnání s ostatními profesními komorami, může zásadně přispět k ukotvení advokátů jako stavu, který za své členy sdílí odpovědnost. A z toho budou těžit všichni advokáti, nejenom ti, kteří poskytují úschovy a do fondu tak budou přispívat.

Zřízení Garančního fondu tak, s ohledem na minulé kauzy advokátů, považuji za nezbytné. Otázkou je ale jeho nastavení, kdy fond by měl mít alespoň dvě vlastnosti: měl by být **rozumný a spravedlivý**. Návrh v předložené podobě však nenaplní ani jednu z nich, protože za rozumný a spravedlivý nelze považovat takový mechanismus, který bude saturovat pošramocenou pověst advokacie v důsledku pochybení několika jednotlivců tím, že se bude hojit na relativně malé skupině advokátů, která se ničím neprovinila, ale která bude nucena platit odvody ve výši desítek tisíc korun měsíčně. To platí tím spíše kvůli tomu, že „šance“ na zpronevěru úschovy není dána tím, kolik úschov kdo poskytuje či v jaké výši, ale je to dáno charakterem a morálkou advokáta. A to počtem úschov měřit nelze.

Ke změně Ad (A)

Navržená úprava čl. 3 odst. 2 spočívá ve snížení částek na polovinu oproti původnímu návrhu. S ohledem na celkový počet úschov za předchozí rok (viz výše) jsou i takovéto částky dle mého názoru dostačující a současně přiměřené. Na jednu stranu umožní dosažení sledovaného účelu, a to naplnění Garančního fondu vyššími desítkami milionů Kč v průběhu příštího roku a v průběhu dalších let až stovkami milionů Kč. Zároveň jde o částky, které ponechají advokátovi rozhodnutí, aby takovou částku nepřenesl na klienta, a tedy i zachování možnosti klientovi za samotnou úschovu nic neúčtovat, případně v únosném rozsahu tuto částku rozložit do zdražení ostatních služeb v míře, která zachová konkurenceschopnost advokátního stavu.

Současně pak advokátům, kteří se rozhodnou přenést tuto částku na klienty zcela, umožní tento poplatek trochu více ospravedlnit, neboť původní výše⁷ odpovídala výši správného poplatku za návrh na vklad práva do katastru nemovitostí⁸.

Maximální výše odvodu za advokáta (případně za advokátní společnost⁹), je omezena částkou 4.000,- Kč měsíčně za všechny úschovy v daném měsíci. Jde o omezení, které na jednu stranu zachová účel vzniku Garančního fondu a na druhou stranu zabráni zcela excesivním „odvodům“ ve výši desítek až stovek tisíc korun měsíčně. I částka 4.000 Kč měsíčně je přitom značně vysoká – zejména v porovnání s jakoukoliv jinou platbou hrazenou Komoře, když ročně jde o maximální částku 48.000,- Kč od jednoho subjektu, tedy více než čtyři a půl násobek ročního příspěvku na činnost Komory.

⁷ u odvodu za úschovy týkající se bydlení;

⁸ zatímco katastr nemovitostí však za danou částku poskytuje viditelnou službu, odůvodnit nutnost hradit částku do Garančního fondu ve stejné výši, když klient za toto nedostává fakticky nic, by bylo značně obtížnější;

⁹ s ohledem na čl. 8 Návrhu;

Ke změně Ad (B)

Původní Návrh čl. 3 odst. 4 by vedl k nepřiměřenému zvýšení administrativní zátěže pro advokáty poskytující větší počet úschov. Nevidím žádný rozumný důvod, proč by nemělo být advokátům umožněno uhradit odvod najednou za všechny úschovy v kalendářním měsíci po skončení kalendářního měsíce. Potřeba úpravy v původním Návrhu, aby advokát hradil odvod ještě před samotnou realizací úschovy, a tedy ve většině případů ještě předtím, než obdrží odměnu za své služby, nebyla ničím odůvodněna ani vysvětlena. V případě původního znění Návrhu by to potom vedlo k situacím, kdy by někteří advokáti museli hradit desítky tisíc korun dopředu ze svých vlastních prostředků.

Ke změně Ad (C)

Návrh na přidání odst. 5 do čl. 3 řeší mechanismus automatického pozastavení odvodů, pokud částka v Garančním fondu dosáhne výše 250 milionů Kč a jejich následné obnovení. Částka byla stanovena s ohledem na možnou výši škody v současných kauzách zpronevř advokátů, které jsou známy. V případě opětovného poklesu částky pod 250 milionů je rozhodnutí o potřebě obnovení odvodů na představenstvu, které má situaci v případě pozastavení odvodů pravidelně přezkoumávat vždy po šesti měsících a vyvstane-li z aktuálních okolností potřeba - rozhodnout, že od následujícího měsíce se povinnost hradit odvody obnovuje. Tento mechanismus má zabránit hromadění peněžních prostředků na účtu Garančního fondu ve zjevně nepřiměřené výši, když odvody (i dle výše navržených úprav) budou stále zásadně zatěžovat advokáty poskytující úschovy. Maximální částka je pak navržena i s vědomím, že tato může být revidována v rámci příštího sněmu.

Ke změně Ad (D)

Návrh na úpravy odstavců 1 a 2 čl. 9 Návrhu je pouze doplňující k výše navrženým změnám. Navržené úpravy směřují k tomu, aby nebylo možné obcházet mechanismus automatického pozastavení odvodů některým z nástrojů, které jsou zaváděny v čl. 9 odst. 1 a odst. 2. Proto dle navržených úprav nelze tyto nástroje užít v případě, jsou-li odvody do Garančního fondu pozastaveny.

V Praze, dne 23.9.2025

Mgr. Filip Kábrt, advokát
Ev. č. ČAK 18021